

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ

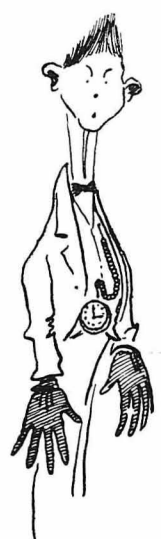
Μαζο με τους άλλους μετανάστες αποβιβάστηκε κι' ο Γιώργος. Σε λίγες μέρες έπιασε δουλειά, και να πει κι' αυτός μέσα στο άφροισμένο ρεθμά της ζωής. Έργάζεται, ιδρώνει, πολεμά για να κερδίσει. Σγά-σιγά όλα τα όφρα του χωριού του τα γράματα, όλα τών άναμνήσεών του ή ποιήσις, σβήνουν κάτω από τόν μαφρο της βιοπάλης ουρανό. Κι' αυτή την Άνθοιλα, μιιά Άμερικανίδα που έπλενε τα πιάτα, σ' ένα Έλληνα ξενοδοχείο, την άντικατέστησε... τών καρδιά του. Τα ψηλά τα σπίατα, τού πύξαν μέσα στην ψυχή, δίωσις τούς λυσισμούς και τούς θρούλις τών κυρήδων της πατρίδος τών βοιτών και τών θεοικαζόμενων δέντρων...

Κι' ό παπλάς μας εδω φοράει φράγκικα!

Χάθηκε ό Έλληνας και βγήκε ό ήμισιόν Άμερικανός, ό τίποτε... * * *

Στήν άρχή όλα τού κάνανε έντίπωσι του Γιώργου, τά σπίατα που ήσαν σαν βονιά ψηλά, ό κόσμος που έμιαίριζε τούς δρόμους σαν τά μυρμήγκια, τά άποκίνητα που έτρεχαν εχθούς άλλόγατα, τά ήλεκτρικά που άναβαν εχθούς σπίατο και χωρίς τσακιάμα. Τόν ελεξε ζεκουράναι της κινήσεως ό θύρνος, τόν ελεξε—ώχ, μανούλα μου!—άποτρελλάνει ή άνθρωποβουή... —Τό κεράκι μου έργαστήρι γράμτις εγγίηκε. "Όλο σφουριά γυριάνε μέσα ή έλεγε.

Κρέμασε άπ' έξω τó ρολόι... για να φαίνεται!...

Πάει και ή φροντανέλλα ή χιανάτη, ή πολύπτυχη, πάει και ή σκούφια ή λεβέντικη και τά φοινητωτά τσαρούχια, που δίναν γρηγορόσηνη και σβελάδα άλλασιού στα πόδια του!... Η άφέλειές του, ή λαδιωτές και ή κολοχριασμένες κοπτήρες κατά τόν Άμερικανικό τρόπο. Σοφισμένοι ό σθέοκος ως άπάνω σκεδόν, ως τήν κορφή τού κεφαλιού, σαν τά σπιατά τα κριάκια. Πάει κι' ό ελεύθερος, ό χορτός τού λαμός. Μέσα σέ ψηλά κολλάρια σφίχτηκε κι' αυτός, σαν μέσα σέ κλειό σιδερένιο.

Πάει και ή φροντανέλλα ή χιανάτη, ή πολύπτυχη, πάει και ή σκούφια ή λεβέντικη και τά φοινητωτά τσαρούχια, που δίναν γρηγορόσηνη και σβελάδα άλλασιού στα πόδια του!... Η άφέλειές του, ή λαδιωτές και ή κολοχριασμένες κοπτήρες κατά τόν Άμερικανικό τρόπο. Σοφισμένοι ό σθέοκος ως άπάνω σκεδόν, ως τήν κορφή τού κεφαλιού, σαν τά σπιατά τα κριάκια.

Τά φωτεινά τά γράμματα τών έπιγραφών τών τρούμαζαν.

Τρούμος στούς δρόμους και πανικός τών έπιανε να μην κοπή από τά τροχοφόρα. Τά φωτεινά τά γράμματα τών ρεκλαμών πολλές φορές τόν φόβιζαν και ή φωτεινές ή προβολές σαν φαντάσματα λάμπανε και σβύνανε έμπρός του...

Έπίσης κι' ή άλλες γυναίκες τών ζαφρίσιναι. Πολλές και άφρονες σέ δρόμους και σέ μαγαζιά, σπάν τις μύγιες! —Βρε τίς φροδές, άμολιτές τις έχουτε!... σκεφτήσαν ό Γιώργος. Και τί γυναίκες! Άσπρες και ξανθές, σαν ψεύτικες, σαν γαλατοζυμωμένες!... Και έπειτα ήσαν κι' ένεινες ή κοινές τών βιτρινών, που τών ξεγελάναι, ή ψεύτικες γυναίκες, που τις ένόμιζε για ζωντανές και ή πλουσιές ή ζωντανές, που τις περνούσε για κερμένες κοινές!... Και όσο που πολύ έμπανε στη ζωή της κοσμοπόλεως, τόσο ό τρόμοι του και ό τραυματιόμο του συχνότεροι γίνοντουσαν. Και τί δέν ελεδε στην Άμερική!

Ελεδε άσανόρω, ελεδε άερόστατα και φανογράφους και αυτόματα και γραφομηχανές, κι' άνεμιστηρες, ελεδε φοιτιές ν' άνάβουνε μ' ένα κομπκι και ελεδε πυρκαϊές φωταγωγήσεων μ' ένα κομπκι να σβήνουν. Ελεδε γουρούνια να γίνονται στη στιγμή λουκανίκια, ελεδε λουκανίκια να γίνονται... γουρινανθρώποι! "Όλα αυτά με λεπτομέρειες στο σπίτι του τά έγραφε: —Στήν εκκλησιά μας, έγραφε στή

μίνα του, βάλανε μουσική και «καραμούρες», κι' ό παπάς μας, εδω πέρα, φοράει φράγκικα κι' έχει κομμένα τα μαλλιά του και ή παπαδιά—τί άμαρτία άουγγώρητη!—δέν φοράει φρέσι πειτά, άλλα καπέλλο!...

Άτ' τό χωριό του πάι, τά γράμματια άραδιαστα τού 'ογόντουσαν.

Τού έγραφαν για τήν κριά-Μαρία που πέθανε, για τή κριά Τσεβή τού Τσοβόμου που έκανε παιδί —ή Μέλλο ή μαιμή τό έπιασε—σ'α βαφτίσια πήγαμε και μεις και εχγαν και χαλζά, τούγαριαν για τόν Διμο Λούλια, που παντρεύτηκε. «Έπλεξε τήν Άγώρω τού κύβ-Κωνσταντή, τού γράφανε. Και προίκια, παιδάκι μου, που και στην Άμερική δέν θά τήν ευχής! Έκατόν πενήντα προβάτα και δεκαπέντε γίδα!»

Τού γράφαν για τή θειά Λενιά που έχτισε τό σπίτι της και για τόν Δήμαρχο που έγρασε τό δρόμο.

Και στην άρχή κάθε έπιστολής τού εχγαν πάντα και ένα πικραμένο δίστιχο:

Νά στείλω μήλο σίπειτα Τριαντάφυλλο μαδιέτα στέλω κι' έγώ τό γράμμα μου, που δέν άλημονιέται.

Και κάτω στο τέλος άλλο δίστιχο λυπημένο: Σένο μ' σ'α ξένα πως περνάς, πως πέφτεεις και κοιμάσαι

πως μαγειρεύεις και δειπνάς, και δέν μ' άνασθμάσαι;

"Όλα αυτά στην άρχή ό Γιώργος με ενυαίστηται τά μάθανε, κι' έγραφε κι' αυτός και τούς άπαντούσις από τήν Άμερικη συχνά-πυκνά.

Έγραφε πως φορούσε κολλάρια σαν τών Δήμαρχο, πως πήγε και μιιά ζωντή καδένα, σαν τόν κοιτό τόν σιμφολιωγράφο.

Και στο τέλος της έπιστολής εκρόσθετε κι' αυτός τό δίστιχο τού:

"Όνας σάς θέλω θυμηθώ όλους σας εις τά ξένα, σταλαματιές, σταλαματιές, σ'α ή καρδιά μου αίμα.

Σέ λίγο όμως ό Γιώργος ξεγεννιόστηκε.

Δέν έγραφε πειά «μητέρα», άλλα «Μήτηρ μου!» Και έβαζε και έγγιέλικες φροσούλες μέσα στο γράμμα: «Πουλήσατε τή γίδα τήν Κοκκίνω; Βέρο—γούλέ». Και φανταζότανε ότι στο χωριό, μαζεμένοι όλοι στόν πλατανο από δυό, θά μιλούσαν για τήν έπιστολή του και θά θαυμάζανε:

— Πάει έγινε άνθρωπος τού παιδι τού Παπαρόνου. Έγινε τρανός! * * *

Τού Άγιού Γεωργίου, ό Γιώργος δημοσίευσε σέ μιιά εφημερίδα και «Κοινωνικό», στο όποιο ανέχασε τόν ένάυτο τού γιατι γιότατα: «Τόν ευγενέστατον και εύ ήγγενον και φιλοπόροδον και φιλοηέην και... και... και... Γεώργιον Παπαρουνόπουλον, της γνωστής άριστοκρατικής οικογενείας της Όριονίης, τών Παπαρουνοπουλων, εορτάζοντα σήμερον, συγγαρίζονε οι πολυκήθεεις και παμπληθείς φιλοι». Χ. Μ. Σ. Π. Ρ. Σ. Τ. Υ. Φ. Χ. Ψ. Ω.

Άτ' αυτές τις εφημεριδές έστειλε σέ όλο τό χωριό.

Στό Δήμαρχο, στόν Πάρεδρο, στόν φαρομακοπόδι, στόν παπά και στο Συμβολαιογράφο. Δέν άφρασε κοιησιτή Μαριά που να μη στείλη.

Πάει έγινε μυγάλους τού παιδι μαθές! Τού γράφοναι κι' στις Ιερμηριδές!...

— Παπαρουνοά! λους! σ' λείει ού άλλους!

Πάει λοιπόν και τό παλιό έπίθετο τού Παπαρόναι, ήπείστη τήν ξεέλιξη τού Γιώργου κι' αυτό!... * * *

Κατόπι ό Γιώργος έστειλε στο χωριό του και τή φωτογραφία του, με κοστουμί έντελώς Άμερικανικό, που τό δανείστηκε

Συρισμένος ό σθέοκος σαν τά σιαύτα κριάκια!...

Γαλάζια θά φιασώμε ποδιά, για τήν Άνθοιλα ή μελιτζανιά, να πάη στην εκκλησιά;

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΝΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΟΥ

Η ΕΛΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΑΡ ΤΟΥ 1825

Του Κέρμπετς ΓΚΙΟΥΖΕΠΕ ΠΕΚΚΙΟ

Μία ενδιαφέρουσα συνδιάλεξις μεταξύ του στρατηγού Ρός και του Κώστα Μπότσαρη. Τι είπε ο Μπότσαρης γιά τόν Καρολίνακη. Η λατρεία τών Σουλτανών προς τόν Καπετάνιο τους. Οί Σουλτιώτες. Λεβέντες, ήρωικοί, όρκοί, οι πιό ύπερ-χοι πελεμιστάι του κόσμου. Πώς ντύνονται. Λερή φορεσιά και άπαοτράπτεντα όπλα. Πώς πολεμούν. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ε'.

"Έγινε μία μικρή διακοπή και κατόπιν ο στρατηγός Ρός είπε στον Κώστα Μπότσαρη :

ΡΟΣ.—'Ο θάνατος του αδελφού σας, Μάρκου Μπότσαρη, έκαμε κατάληξι στην Ερώση.

ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.—'Ο Μάρκος σκοτώθηκε γιά την πατρίδα. Μαζάρι έτσι να πεθάνοιμε κ' όλοι έμεις !

ΡΟΣ.—'Όταν βαρβίζετε τα παιδιά σας στο Σουλιά, τι όνόματα τους δίνετε ; Προτιμάτε τα όνόματα τών ένδοξων αρχαίων 'Ελλήνων ;

ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.— Δέν κάνε τα όνομα τους ήρωας, στρατηγέ, αλλά ή καρδιά.

ΡΟΣ.— Πουά είνε ή γνώμη σας γιά τόν Καρολίνακη ;

ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.—'Ο Καρολίνακης είνε ήμιο και καλό παλληκάρι. Ξέρει να πολεμά και να προσφέρει άκόμα άπειρες υπηρεσίες στην πατρίδα.

ΡΟΣ.— Πέστε μου, καπετάνιε... Θέλετε νάρθι βασιλιάς στην 'Ελλάδα ;

ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.—Ναι, νομίζω ότι στις σημερινές περιστάσεις χραιζόζαται βασιλιάς στην πατρίδα μας. Θα τής έκανε καλό.

ΡΟΣ.— Γιατί έγκραταλιέσατε το ελληνικό στρατόπεδο, οι Σουλτιώτες κ' οι Ρομηλιώτες ; Είσαοτε διασφαρισμένοι με τόν Πρόεδρο της Κυβερνήσεως ;

ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.—'Όχι. Δέν έχοιμε τίποτα με τόν κ. Κοινοτριώτη. Θέλομαι να γνούςοιμε στη Ρούμελη, γιατί μάθαμε ότι οι Τούρκοι πρόζεται να εισβάλουν στη δυτική 'Ελλάδα και να χτυπήσουν το Μεσολόγγι.

ΡΟΣ.— Αυτό πού λέτε δέν είν' άρχεται δικαιοσύνη, καπετάνιε. Με την άποχρησί σας θα παραλίσι ή πειθαρχία στο στρατόπειμα. Άπειθήσατε στον άρχηγό της Κυβερνήσεως. Ο' αναλάβαινα λοιπόν ειχαριστως, άν θέλατε, να μεσολαθήσω να ξαναγίνει ειρήνη ανάμεσό σας. "Αν σεις, ο Μπότσαρης, φανήτε πειθαρχικός κ' όλοι οι άλλοι θα σας μιμηθόντε.

ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.— Δυστυχώς, στρατηγέ, δέν μπορεί να γίνει καί τίποτα. Πρέπει να πάμε στη Ρούμελη. Τα σπίτια μας, κ' οι δικοί μας κινδυνεύουν από τους Τούρκους. Δυσραστήθικη βέβαια ο Κοινοτριώτης για την άποχρησί μας, μά έτσι έπρεπε να γίνει. Μαζό του δέν έχοιμε τίποτα. Κι' άν δεχτώ όμως να μείνω ένώ στο Μοσχά, τα παλληκάρια μου θα φύγουν και θα πάνε να γλυτώσουν τις φαμίλιες τους. "Ετσι θα μείνω μόνος μου και μόναχος δέν μπορώ να άντλήσω κανένα.

ΡΟΣ.— Άφού είσαοτε άποφασισμένοι να φύγετε, δώστε μου τουλάχιστον το λόγο σας ότι θα μείνετε φίλος, παντοτινός φίλος του Προέδρου και εύπειθής στην Κυβέρνησι της πατρίδος σας.

ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ.—'Ορκίζομαι πως δέν έχω κανένα πάθος κατά

άπό έναν συνομηλίκο του. Έπηρε και μια χρυσή καθένα δανεϊκιά και έγραμισε έξω από την τσέπη το ρολόγι και φάινεται, ενά ιδούνε ότι έχει και ρολόγι... "

—'Έξηγηγητιστ' κ' τού παιδί, μαζές !

Κρατούσε μάλιστα και δεύτερο ζευγάρι γάντια στα γαντοφορεμένα χέρια του και μαντήλι στην τσέπη—όλα δανεϊκά και λουλούδια στί, μπουτιονέρα του.

— Όχι πως έγινε ού Γιώργους !

Σέ λίγο καιρό έπαψε να είνε και Γιώργους, έγινε «Τζώρτζε» έπί το άμερικανικότερον και άρχισε να συμβοιολεύη το σπίτι του και το χωριό του.

Οί δικοί του πάλι τίποτε δέν έκαναν, χωρίς να τόν συμβουλεύουνε. «Να ομιζοιμε τα πρόβατα με τού γέρο-Μήτρου. Τι λές έσύ πού ξέρεις καλά τόν κόσμο στην 'Αμερική ;»

«Να σπειροιμε πεπόνια ή καλαμπόκι στο χωράφι ;»

«Γαλάζια να φνιαόσουμε ποδιά στην 'Ανθούλα ή μελιτζανιά ;»

— «Τό λέει ού Γιώργους ;»

— «Ού Γιώργους έτσι λέγαρι !»

(«Έπεται το τέλος»)

του Προέδρου της Κυβερνήσεως κ' ότι θα μείνω παντοτινός σου φίλος !

'Ο Κωνσταντίνος Μπότσαρης είνε το είδοιο τών στρατιωτών του. Στη μάχη της 19ης 'Απριλίου τα παλληκάρια τών τόν έσσαν με προφανή κίνδυνο της ίδιας τών ζωής. Ελεγε γκαμιστεί από το αλιγό του και θά αγχαιωλιζόταν άνεκτα από έναν Αιγίτιο άξιωματικό, άν δέν επενέβαιναν άστρακιώς οι στρατιώτες του. Σέ μία στιγμή σχηματίσαν μπροστά του ένα είδος προχοματος και άρχισαν να ύποχρουν μαζό με αυτόν, πολεμώντας βόλινα με τους έχθρούς, πού τους κινηγούσαν λυσσαλέα. Δεκαεφτά 'Ελληνες έμειναν εκείνη την ώρα νεκροί στο πεδίο της μάχης, αλλά ή απόλυτα τόσοον γενναίον αντίσταθίστηκε με τη σωτηρία του άρχηγού. "Όταν βρεθήσαν σε μέρος άσφαλές, τα παλληκάρια παραθήσαν ότι μαζό με τους άλλους έλειπαν κ' έξη αδέρφια, συγγενείς όλοι του Μπότσαρη, πού σκοτώθηκαν γιά να σώσουν τη ζωή εκείνου και την τιμή τών Σουλτανών.

"Αμα έφτασε ή στιγμή του άποχωρητισμού, ο Μπότσαρης μαζ έφίσε στο στόμα. 'Ο άσασμός αυτός άποτελεί στην 'Ελλάδα την τριφερότερη φιλική εκδήλωσι.

"Όταν γνούςοιμε στην Τρίπολι, γινόταν εκεί ή κηδεία ενός, Κάβα όνομαζομένου. Κατάγονα από τη Δημητσάνα, λέγονταν κοιμός Τσοπανάκος και ήταν άποσχέλιος ποιητής. Κακιοήρις και πανάσχημος, γίνριζε στα στρατόπεδα τών 'Ελλήνων και άπηγγελε τα τραγούδια του. Θα γράφο γι' αυτόν και παρακάτω.

Πρέπει τώρα να σημειωσω, ότι οι Ρομηλιώτες και οι Σουλτιώτες είνε οι ήρωότεροι και εύφοσότεροι άνδρες πού είδα ως τώρα στη ζωή μου. Έχουν γαλλοχρωμία έπιδεξια, κωμική από τόν ήλιο, στήθη πλατιά και πλούσια κωμαστιά μαλλιά. Οί περισσότεροι άπ' αυτούς γεννιοίνται και πεθαίνουν στρατιώτες. Άπό παιδιά άκόμα, σονηθίζον να φροίν σπαθί και πιστόλια, τα όποια δέν άποχρηζοίνται ποτέ.

"Όπως και οι ύπόλοιποι άγωνιστάι, είνε ύποχρεομένοι να προμηθενονται μόνοι τών τα όπλα και την ένδυμασία τους. "Η μισθοδοσία τους συνίσταται σε δώδεκα παράδες καθημερινός γιά τροφή και σε εικοσιπέντε γροσά κατό μήνα γιά τις ύπόλοιτες δαπάνες τών. Δέν έχουν ούτε σκηνές, ούτε κρεβάτια, ούτε καλύματα. Άντί κλίνης, μεταχειρίζονται την καπότα, άντί προσκεφάλου μία πέτρα και άντί σκεπασματος τόν ξάστερο ούρανό.

Κατά τη διάρκεια της εκστρατείας, ούτε γδύνονται, ούτε αλλάζουιν ποκάμισο ποτέ. 'Επομένως είνε ύπερβολικά άκάθαροι. Άντιθέτως, τα όπλα τους βροσκονταν πάντα καθαρά και λάμπουν. "Η πρώτη τους φροντίδα, άμα ξητηνισον, είνε να πάρουν τα όπλα τους και να τα περιποιηθουν με άληθινή στοργή. 'Ρωσία και πολιτελή καθός είνε αυτά, άπαοτράπτεντα άπ' τού χρυσάφι και τ' όσημ, άποτελούν χτυπητή άντίθεση προς τα κατάμαυρα άπ' τη λέρα ποκάμισά τους.

Είνε όμορφοκοιμηώνη και εύνομοι, ρομαλέοι σάν λοντάρια και είνονται σάν κατόικια. Το ποδοστήμα τους, το βάδιόμα τους έχει ένα άπερίγραστο μεγαλειό. Πολεμοίν πάντα σκορπισμένοι, διαλέγοντας ο καθένας την κατάλληλη θέσι. Τοποθετοίνται συνήθως πίσω από πέτρας και καθίστανται έτσι σχεδόν άπόρροβλητοι, ενώ συνεχρόνως γεμίζον κ' άδειάζον τα όπλα τους.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : 'Η συνεί-
χεια.

'Ο Τσοπανάκος

